

KEPA ACTIEF 2021-2024

‘De taal is het voertuig van de geest’ – Driek van Wissen

INLEIDING

In Almelo is gekozen voor een structureel cultuureducatiebeleid voor de basisscholen en het voortgezet speciaal onderwijs. Met de nota ‘Da’s pas kunst’ (2000) is de uitvoering neergelegd bij KEPA (Kunst Educatie Platform Almelo). In de Stadsvisie Cultuur (2016) is vastgesteld dat die aanpak gehandhaafd blijft: ‘Cultuur kan talenten en vaardigheden van mensen versterken zodat ze actief kunnen deelnemen aan de samenleving. De bijdrage van cultuur wordt - naast haar autonome waarde - vanuit de hoofdpogave ‘transformatie werk en zorg’ (Perspectiefnota 2015) nadrukkelijker ingezet als middel om diverse vaardigheden te ontwikkelen die bijdragen aan talentontwikkeling en ontwikkelen van competenties’. Daarmee zijn de Stadsvisie en Perspectiefnota ook voor cultuur in het onderwijs richtingbepalend. In de nieuwe op te stellen cultuurnota zal cultuuronderwijs weer een basisplaats innemen.

Dit plan voor de periode 2021-2024 sluit aan op het culturele beleid van de gemeente Almelo, het provinciale cultuureducatiebeleid *Cultuur aan de Basis* en het landelijke programma *Cultuureducatie met Kwaliteit*; ook willen we de mogelijkheid onderzoeken van ondertekening van het Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs Overijssel, de aanvraag van een voucher Lokaal Convenant Cultuur onderwijs en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor bijvoorbeeld. de verbinding tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten.

Uit de landelijke schoolweging blijkt dat een aanzienlijk deel van de scholen in Almelo lager scoort ten opzichte van het gemiddelde. Zoals hierboven aangegeven draagt cultuureducatie bij aan de ontwikkeling van cultuur maar ook aan diverse andere vaardigheden en competenties. Daarom kiest KEPA de komende vier jaar voor het overkoepelende thema taal en de focus op muziek middels MuziekABC. Dit om vanuit cultuureducatie zowel de ontwikkeling van taal als eigen (culturele) uitdrukkingsvaardigheden van leerlingen te stimuleren. Muziek levert een unieke bijdrage aan de ontwikkeling van de hersenen, zegt hoogleraar neuropsychologie Erik Scherder. Hij houdt een vurig pleidooi voor meer muziek op school. Want muziek, en kunst in het algemeen, doet een beroep op creativiteit en is daarin uniek. ‘Dat bereik je niet met hockey!’ Cultuureducatie is bij uitstek in staat om de culturele infrastructuur, wijkgerichte activiteiten en initiatieven in en rondom de Integrale Kindcentra (IKC’s) met elkaar in verbinding te brengen. Daarmee kan cultuureducatie een wezenlijke bijdrage leveren aan een integrale benadering van zorg, werk en cultuur in de IKC’s. KEPA wil een stevige lokale culturele infrastructuur laten ontstaan; o.a. door de inzet op en kennis vanuit Cultuureducatie met Kwaliteit te stimuleren.

KEPA wil steviger dan voorheen gaan inzetten op deskundigheidsbevordering, op wijkniveau via de IKC’s en van Interne Cultuurcoördinatoren (ICC’ers). KEPA wil ook graag dat culturele aanbieders een stapje verder richting het onderwijs zetten en wil vakdocenten trainen om de uitdagingen en taal van het onderwijs beter te leren spreken. Om daarmee nog beter aan te kunnen sluiten bij curriculum.nu, digitalisering van het onderwijs en de kerndoelen en leerdomeinen met het oog op vakoverstijgende activiteiten en om samen de doorgaande leerlijnen verder in

te kunnen richten. KEPA wil voortbouwen op de reeds ontwikkelde kwaliteit. Maar hoeveel stappen er de afgelopen jaren ook gezet zijn, de afstemming tussen culturele aanbieders en het onderwijs kan nog beter. De verwachting is dat dit het aanbod alleen maar ten goede zal komen.

Voor het versterken van de meerjarige samenwerking van de school met de lokale culturele omgeving zullen aanbieders meer betrokken worden. Onder voorwaarde van strakke kwaliteitseisen geeft dat de komende periode mogelijkheden om het aanbod uit te breiden met nieuwe aanbieders. Dit proces wordt vanuit de scholen in de IKC's opgepakt, bij voorkeur via een CmK-inschrijving. KEPA gaat in eerste instantie uit van lokaal aanbod van lokale aanbieders, maar schuwt ook niet de blik over de schouder naar aanbieders van buiten Almelo te werpen. KEPA wil de aansluiting van het peuteronderwijs op het binnen schoolse aanbod en van de voorschoolse- en buitenschoolse cultuureducatie via de integrale kindcentra laten verlopen. Wij gaan samen onderzoeken of er in het vrije aanbod meer samenhang kan komen tussen voorschools aanbod, school gerelateerd aanbod en buitenschoolse activiteiten.

Nieuw ten opzichte van de vorige aanvraag is dus dat wij extra inzetten op een verbinding met integrale kindcentra in de wijken. Die inzet willen wij, samen met de deskundigheidsvordering en een toename van het aantal aanvragen Cultuureducatie met Kwaliteit, borgen binnen de scholen en verbinden met buitenschools aanbod in de IKC's. Ook wil KEPA de afstemming tussen het onderwijs en (het aanbod van) de culturele instellingen en tussen het basis- en voortgezet onderwijs beter vormgeven.

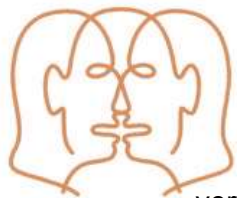
Dit alles laat zien dat de cultuureducatie in Almelo in een doorgroei proces zit en maakt zichtbaar dat de provinciale aanvraag niet op zichzelf staat. Daarom zal de komende periode de bestaande overleg structuur van KEPA onder de loep worden genomen. Het idee is om KEPA-overleg uit te breiden en ander niveaus te voeren: tweemaal jaarlijks met de besturen in stuurgroep het Jonge Kind (o.a. uitvoering van het jaarplan KEPA ACTIEF en vaststelling jaarbegroting) en de gebiedsregisseurs in werkgroep IKC. Minimaal viermaal jaarlijks het ICC-netwerk en de aanbieders (o.a. praktische zaken, de uitvoering en deskundigheidsbevordering vanuit KEPA).

De gemeente Almelo kiest voor het pluspakket waarbij de scholen € 7,50 per leerling inleggen, de combinatiefunctionaris 16 uur per week wordt ingezet en de gemeente de huidige financiering van 2020 in stand zal houden. We vragen de provincie een bedrag van € 6,00 per leerling in te leggen om cultuuronderwijs in Almelo mede verder vorm te geven.

SAMEN MET

- Scholen - PO,SO, VSO
- Schoolbesturen
- Cultuuraanbieders
- Gemeente
- ICC-netwerk
- Lokale culturele netwerk
- Amateurverenigingen
- IKC's
- Rijnbrink
- Werkgroep het Jonge Kind

WIE

In KEPA zitten vertegenwoordigers van de scholen, de Almelose culturele instellingen en de gemeente. Hierdoor kunnen beleid, vraag (de scholen) en aanbod (cultuurinstellingen) goed en

COÖRDINATIE

Voor de coördinatie van KEPA wordt een *Bovenschools Cultuur Coördinator* voor 16 uur per week ingezet. Deze BBC-functie wordt voor 8 uur gefinancierd vanuit de KEPA, de overige 8 uur komt uit de combinatiefunctie van de Kaliber Kunstenschool

PRO

Dit plan is tot stand gekomen door gesprekken binnen KEPA en evaluaties en wensen uit het onderwijs. Dit plan is vervolgens getoetst bij aanbieders, gemeente, onderwijs en stuurgroep het jonge kind. Om verbindingen te maken en gezamenlijk draagvlak te creëren.

WAAR STAAT KEPA VOOR?

Het Kunst Educatie Platform Almelo onderschrijft de competenties van cultuuronderwijs en wil inzetten op structureel meer aandacht voor *brede talentontwikkeling* van alle leerlingen van de Almelose scholen in het PO en VSO. KEPA wil iedere leerling in Almelo in aanraking laten komen met de verbindende, inspirerende en stimulerende kracht van cultuur.

COMMUNICATIE

Om dit plan goed te kunnen realiseren is goede communicatie belangrijk. Hiervoor gebruiken we onder andere de KEPA website, ICC nieuwsbrief,

KEPA ACTIEF 2021-2024

‘De taal is het voertuig van de geest’ – Driek van Wissen

Aansluitend op het sociale en culturele beleid van de gemeente Almelo en vanuit de gemeentelijke werkgroep *Het jonge kind*, het provinciale cultuureducatiebeleid *Cultuur aan de Basis* en het landelijke programma *Cultuureducatie met Kwaliteit*;

Werken aan het versterken van cultuureducatie, leerlingen hun plezier en talent laten ontdekken het bevorderen van het bewust zijn van eigen of elkaars vakinhoudelijke deskundigheid van de leerkrachten op het gebied van cultuureducatie;

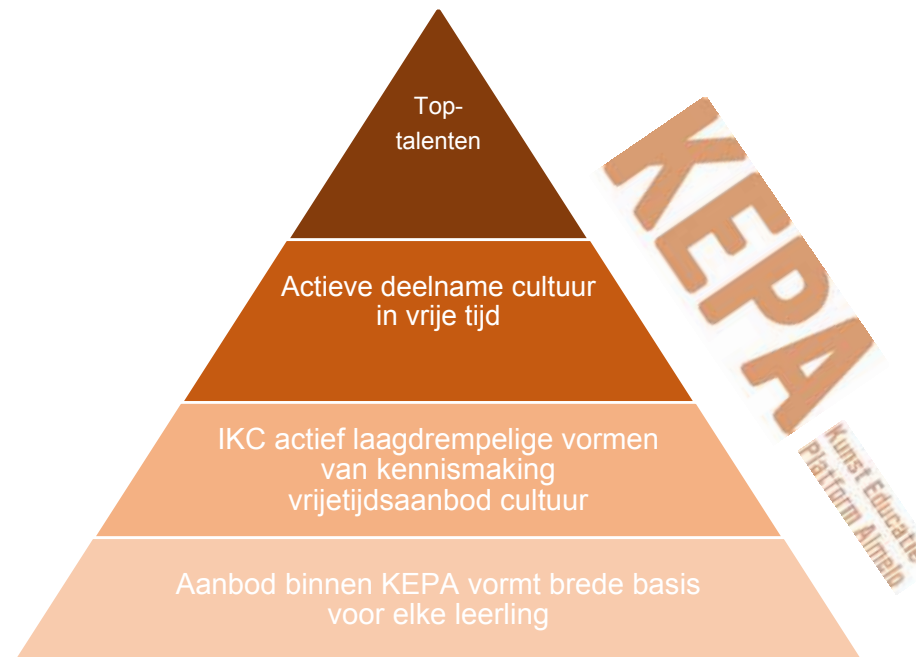
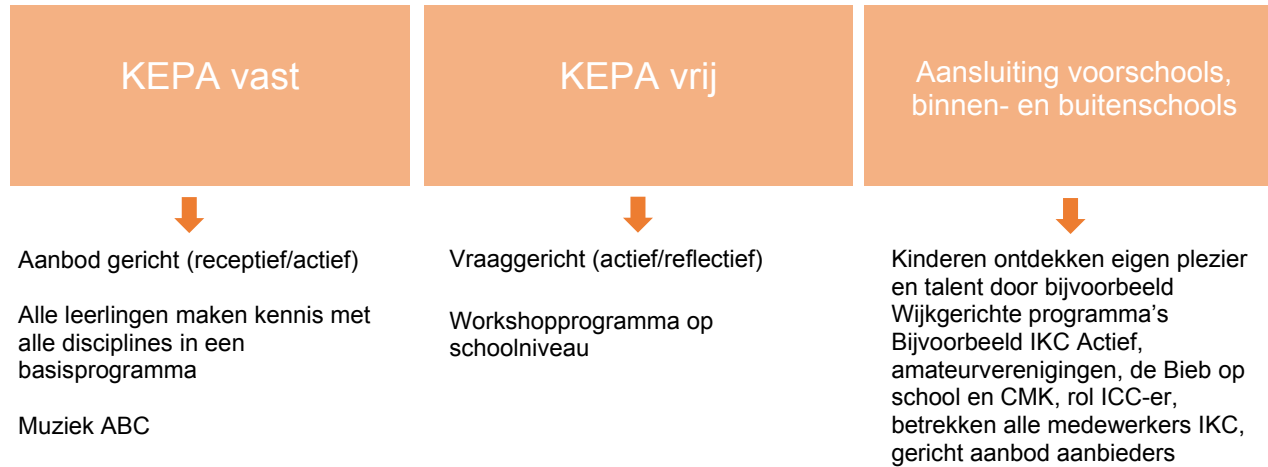
TAAL

- De taal van cultuureducatie gebruiken om
- ontwikkeling hersenen te stimuleren
  - te werken aan taalvaardigheid
  - je uit te leren drukken

DOOR MIDDEL VAN

- muziek taal
- beeldende taal
- literatuur taal
- dans taal
- taal in het theater
- stem uit het verleden (erfgoed)
- stem van de toekomst (multimedia)

De programmering aan laten sluiten bij de onderwijsinhoud, onder andere doordat onderwijs en professionele (lokale en regionale) culturele instellingen samen doorgaande leerlijnen ontwikkelen op alle cultuureducatedisciplines; Deze ontwikkeling is gebaseerd op het gedachtengoed van mensen die hun sporen verdiend hebben op het gebied van het belang van cultuureducatie en hersenontwikkeling, zoals Erik Scherder en Mark Mieras

KEPA ACTIEF 2021-2024

Activiteit	Uitvoerders	Inhoudelijk vierjarenplan
<i>Activiteiten t.b.v. leerlingen</i>		
Vast Aanbod	KEPA Aanbieders ICC-ers	<p>Er is een jaarlijkse programma voor alle leerlingen in de gemeente Almelo.</p> <p>Voor elk leerjaar is er een voorstelling of expositiebezoek. Dit volgens een schema waarbij elke leerling tijdens zijn lagere schooltijd met de disciplines theater, erfgoed, muziek, beeldend, dans en literatuur in aanraking komt.</p> <p>Deze activiteiten worden zoveel mogelijk op locatie uitgevoerd, zodat leerlingen ook in het museum of theater komen.</p> <p>Leerlingen ervaren inspirerende voorbeelden. Er is een duidelijke verbinding met taal. Dit heeft betrekking op literatuur en/of cultuur als middel om je uit te drukken.</p>
Vrij Aanbod	KEPA Aanbieders ICC-ers	<p>In het vrije aanbod krijgen scholen een budget waarvoor ze activiteiten kunnen inkopen bij Almelse professionele aanbieders. In dit aanbod gaan leerlingen zelf actief aan de slag. Het gaat om het opdoen van vaardigheden en die vaardigheden gebruiken om je uit te drukken.</p> <p>Scholen worden gestimuleerd in dit deel van het programma hun eigen accenten te leggen en een eigen programma samen te stellen.</p> <p>Een school kan in overleg ook de keus maken voor een andere professionele aanbieder.</p>
Muziek ABC	KEPA Kaliber Kunstenschool Gemeente	<p>KEPA vindt het belangrijk elke leerling goed muziekonderwijs aan te bieden. Vooral omdat het belang van muziek voor de ontwikkeling van andere vaardigheden en competenties meerderde malen is aangetoond in studies en publicaties van onder andere Erik Scherder en Mark Mieras.</p>

		Scholen kunnen kiezen uit een programma van 30 lessen voor groep 4 of een programma van 18 lessen voor zowel groep 4 als 5.
Ontwikkeling bij thema Taal	KEPA Bibliotheek Aanbieders Projectleider CAG/CMK	<p>Het aanbod van de aanbieders heeft de volgende speerpunten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren en ondersteunen taalontwikkeling - Plezier en zelfvertrouwen in taal - Uitdrukkingsvaardigheden door verschillende talen - Inspireren <p>Dit geldt niet alleen voor het aanbod van de bibliotheek. De aansluiting vanuit andere disciplines wordt ontwikkeld, te beginnen bij muziek. In de loop van de planperiode zullen de andere disciplines volgen.</p> <p>Planning: 2021/2022 stem uit het verleden: erfgoed muziek om jezelf te leren uiten 2022/2023 taal in het theater 2023/2024 beeldende taal, ook nieuwe media 2024/2025 lichaamstaal: dans</p>
Digitalisering aanbod	KEPA Aanbieders	Inzet van digitale middelen binnen cultuureducatie heeft een grote ontwikkeling doorgemaakt. Om voldoende kwaliteit te kunnen bieden willen we als KEPA onderzoeken hoe aanbieders in Almelo hierbij aan kunnen laten sluiten.
(Aanpassing) programma SO	KEPA Aanbieders ICC-ers SO	Juist in het Speciaal Onderwijs kan cultuureducatie een waardevolle aanvulling op het lesprogramma zijn. Maar door de kenmerken van de verschillende doelgroepen sluit het standaard KEPA programma niet altijd aan. Samen met de ICC-ers van de scholen wordt gekeken naar mogelijkheden voor betere aansluiting of aanpassing van het aanbod. In schooljaar 2023/2024 willen we hiervoor een structurele werkwijze hebben gevonden.
Programma VSO	KEPA Aanbieders ICC-ers VSO	Hetzelfde geldt voor het Voortgezet Speciaal Onderwijs. Bij deze doelgroep speelt ook nog het leeftijdsverschil ten opzichte van het primair onderwijs een belangrijke rol. Ook hier zal samen met de ICC-ers van de betreffende scholen naar een passend programma worden gekeken. In schooljaar 2023/2024 willen we hiervoor een structurele werkwijze hebben gevonden.

Activiteiten t.b.v. leerkrachten en aanbieders		
Deskundigheidsbevordering	KEPA ICC-trainer Aanbieders Rijnbrink Gemeente	<p>Jaarlijks worden er 4 workshops georganiseerd op het gebied van cultuureducatie. Deze workshops zijn niet alleen bedoeld voor ICC-ers, maar juist ook andere leerkrachten en directies. In de workshops krijgen deelnemers handvatten om de volgende dag direct in hun groep of team mee aan de slag te gaan.</p> <p>In ieder geval twee workshops per jaar zullen aandacht besteden aan taal. Dit kan zijn vanuit plezier, inspiratie of uitdrukkingsvaardigheden.</p> <p>Scholen worden gestimuleerd een opgeleide ICC-er binnen hun team te hebben.</p> <p>Scholen en aanbieders worden geïnformeerd en meegenomen in de plannen, ontwikkelingen en inhoud van Curriculum.nu</p> <p>Er wordt onderzocht of we een ICC-traject op maat voor zowel de ICC-opleiding als de opfriscursus kunnen aanbieden.</p> <p>Deelname aan de Xpeditie Cultuureducatie wordt gefinancierd vanuit KEPA</p>
Kennisdeling	KEPA ICC-ers Aanbieders Rijnbrink Gemeente	<p>Naast uitwisseling binnen het ICC-netwerk organiseert KEPA 2 x per jaar een bijeenkomst (voor aanbieders, gemeente en onderwijs) waarin ervaringen, good practises en wensen van 1 discipline centraal staan</p> <p>Planning: 2021/2022 stem uit het verleden: erfgoed muziek om jezelf te leren uiten 2022/2023 taal in het theater 2023/2024 beeldende taal, ook nieuwe media 2024/2025 lichaamstaal: dans</p>
Bezoek presentatie/studiedagen	Combinatiefunctionaris ICC-ers	Het bezoek van ICC-ers en aanbieders aan presentatie- of studiedagen wordt gestimuleerd door de deelname te financieren.

	Aanbieders	ICC-ers worden meer betrokken bij de keuze van het aanbod. Door dit gezamenlijk met aanbieders te doen krijgen aanbieders een andere kijk op de keuzes en wensen vanuit het onderwijs. En kan vanuit suggesties van het onderwijs aansluitend Vrij aanbod ontwikkeld worden.
ICC-netwerk	BCC-er Combinatiefunctionaris ICC-ers Gemeente	Er worden jaarlijks bijeenkomsten georganiseerd waarin kennisdeling en uitwisselingen van ervaringen centraal staan. Er is aandacht voor ontmoeting, inspiratie en evaluatie. ICC-ers worden op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Met name de ontwikkelingen op het gebied van IKC's en IKC Actief zal hier een belangrijk onderwerp zijn. Daarnaast verschijnt er 4 x per jaar een nieuwsbrief.
Lokale samenwerking en verbinding binnen- en buitenschoolse activiteiten		
IKC	KEPA BCC-er Gemeente Avedan IKC's	Cultuureducatie kan een vliegwiel zijn om de samenwerking binnen een Integraal Kind Centrum (IKC) te verbeteren of te initiëren. Jaarlijks is er een bijeenkomst met alle partijen binnen een IKC om een gezamenlijk cultuurprogramma vast te stellen. In dit cultuurprogramma is er aandacht voor activiteiten in het voorschoolse, binnenschoolse en buitenschoolse. Binnen het programma kan er naar wens gekozen worden voor deskundigheidsbevordering, activiteiten om de samenwerking te bevorderen en/of een combinatie met activiteiten voor alle kinderen. Voorwaarde is dat de activiteit wordt uitgevoerd samen met of voor een groep bewoners in de wijk bijvoorbeeld met amateurverenigingen. In het schooljaar 2022/2023 willen we binnen 6 IKC's een dergelijk programma hebben met als doel om in 2024/2025 met alle IKC's in gesprek te zijn.
IKC actief	KEPA BCC-er Aanbieders Gemeente	Vanuit KEPA wordt er bijgedragen aan de website voor zichtbaarheid en de promotie van activiteiten binnen IKC-actief.

	Avedan IKC's	Er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om het aantal wijken dat deel neemt aan IKC-actief uit te breiden. Aanbieders werken aan een programma waarin de aansluiting wordt gezocht bij binnenschoolse activiteiten en/of disciplines.
Activiteiten binnen- en buitenschools	KEPA BCC-er IKC-Actief Aanbieders Scholen Jeugdcultuurfonds	Aanbieders hebben kennis van het binnenschoolse programma. Ze stellen een programma samen waarin een duidelijke lijn is waar te nemen van Vast naar Vrij aanbod naar kennismakingsprogramma's in de vrije tijd tot doorstroom naar regulier aanbod Om een groot deel van de Almelose kinderen deel te kunnen laten nemen aan een buitenschoolse activiteit zal aan de naamsbekendheid en de toegankelijkheid van het Jeugdcultuurfonds worden gewerkt. Wellicht kan het onderwijs hierin als intermediair optrekken.
Coördinatiekosten		
Bovenschool cultuur coördinator	KEPA BCC-er Gemeente	De coördinatie, sturing en monitoring van de uitvoer van KEPA Actief 2021-2025 ligt in handen van de Bovenschool Cultuur Coördinator. Zij voedt het KEPA Platform. Daarnaast is de BCC-er actief betrokken om diverse verbindingen te initiëren en realiseren door te participeren in verschillende overleggen en werkgroepen. Een keer per jaar is er een evaluatie met de gemeente.
Website KEPA	KEPA BCC-er Aanbieders ICT-er	Goede communicatie en goede mogelijkheden tot inschrijving zijn belangrijk voor het functioneren van KEPA. Aanbieders zijn zelf verantwoordelijk om het aanbod op de website te plaatsen en krijgen daardoor ook inzicht in inschrijvingen. De website van KEPA wordt ook gebruikt als naslagwerk voor ICC'ers over regelingen, deskundigheidsbevordering, presentatie- en studiedagen etc.
Communicatie		
Zichtbaarheid	KEPA Gemeente	Hoewel KEPA niet meer weg te denken is voor het onderwijs en de aanbieders kan KEPA haar zichtbaarheid en naamsbekendheid in de

		stad, met name bij ouders, in de politiek en de wijken verbeteren en vergroten. Hierdoor zal er (nog) meer draagvlak en kennis ontstaan over activiteiten en het belang van cultuureducatie. Hierdoor wordt deelname in zowel voorschools, binnenschools en buitenschools vergroot.
Provinciale/regionale kennisdeling	KEPA Rijnbrink Aanbieders Gemeente Provincie	Door deelname aan provinciale bijeenkomsten wordt kennis gedeeld met en gehaald bij andere gemeentes. Landelijke en regionale informatie wordt vervolgens gedeeld met scholen, KEPA en aanbieders in Almelo Structurele kennisdeling tussen de kleinste grote (Hengelo) en grootste kleinste (Almelo) gemeente in Overijssel waardevol en de moeite waard om de komende jaren verder te onderzoeken
Monitoring en evaluatie		
Monitoring en evaluatie op 3 verschillende levels <ul style="list-style-type: none"> • Activiteit • Scholen • Gemeente 	BCC-er Combinatiefunctionaris Aanbieders Scholen Rijnbrink Gemeente	Door meer evaluaties per activiteit op te halen, kunnen de aanbieders hun aanbod verbeteren en beter laten aansluiten bij de wensen van het onderwijs. In schooljaar 2021/2022 willen we hiervoor een digitaal evaluatie formulier voor leerkrachten en leerlingen op de website hebben ontwikkeld. Gesprekken met scholen en ICC-ers over KEPA zijn waardevol en nuttig voor de kwaliteit van het gebodene. In schooljaar 2022/2023 en 2024/2025 willen we hier afspraken voor in plannen. De wens is om een meer structurele basis hiervoor te ontwikkelen. Een blik van buiten kan helpen om je helicopterview te verbeteren.

VERANTWOORDING KEPA ACTIEF 2021-2024

Activiteit	Uitvoerders	Inhoudelijke verantwoording vierjarenplan	Gerealiseerd schooljaar X	Financieel (begroot/gerealiseerd)